

Jhr. Dr. Ir. P.J.C. de Wijckerslooth
de Weerdesteijn
(1904-1969)

Het heengaan van Paul Wijckerslooth werd in de kring van zijn vakgenoten nauwelijks opgemerkt. Toch was hij onder de Nederlandse geologen en mijnningen een kleurrijke en markante persoonlijkheid. Telg van een aanzienlijk geslacht uit de Lage Landen, heeft hij met een eeuwenoude familietraditie moeten breken om, na zijn gymnasium te Katwijk, in Delft te mogen studeren. Daar behaalde hij, in zeer korte tijd, het mijnningen diploma. In 1929 volgde hij Prof. Brouwer naar het nieuwe Geologische Instituut te Amsterdam, als hoofdassistent. Hij legde er, buiten zijn werkzaamheden om, achtereenvolgens het kandidaats- en doctoraalexamen af en promoveerde er in 1934 cum laude tot dr. in de wis- en natuurkunde op een proefschrift *Bau und Entwicklung des Apenins besonders der Gebirge Toskanas* dat nog steeds groot gezag heeft.

Zijn nerveuze en sprankelende geest liet hem toe

nieuwe inzichten snel te onderkennen en een praktische vorm te geven. Zo werd zijn hypothese over het ontstaan van de erts van Toskana voor hem een aanleiding tot grondige studie van Prof. Schneiderhöhn's ertsmicroscopische methoden. Zoals hij tijdens zijn stage-jaren in de Limburgse mijnen een nieuwe centrifugaalmetode had ontworpen, zo vervaardigde hij nu, eigenhandig, het voor de ertsmicroscopie benodigd instrumentarium, met listige kneepjes, die het geheel handelbaarder maakten dan het voordien was. Wijckerslooth verliet Amsterdam in 1936 voor een verblijf aan de universiteiten Bonn en Heidelberg, waarna hij zich geestdriftig wijdde aan de opsporing van lood- en zinkertsen in Zuid-Limburg, met behulp van gravimetrische en elektrische methodes.

Nadien kwam hij als adviseur van de Turkse regering te Ankara, alwaar hij, alweer naast zijn eigenlijke taak, baanbrekend werk verrichtte voor het onderzoek naar de genese van chromiet-ijzerertsen. Na 1945 bleef hij aan het Geologisch Instituut te Ankara verbonden. Alhoewel zwaar lichamelijk gehinderd door een slepende ziekte zette hij zijn dagelijks werk voort alsof er met hem niets aan de hand was.

Van nature opgewekt en levendig was hij onder de Amsterdamse studenten en bij zijn Turkse collega's zeer geliefd. Wijckerslooth kende vaak perioden van intens innerlijk leven, waarin hij zelfs voor zijn vertrouwde vrienden (Prof. Nieuwenkamp en Dr. Gheyselink) ontoegankelijk kon worden. Deze werden wel eens uitgelegd als een verlangen naar eenzaamheid. In werkelijkheid waren het perioden van gespannen en koortsachtige inspanning, waarin hij onvermoeibaar werkte om voor zichzelf nieuwe ideeën en problemen tot een oplossing te brengen. Alhoewel hij zelden of nooit over geologie praatte wist zijn onmiddellijke omgeving wel degelijk over welke uitgebreide detailkennis Wijckerslooth op menig gebied der natuurwetenschap beschikte. Eerst wanneer een gesprek stokte — uit onwetendheid — dan bracht Wijckerslooth het lachend weer op gang met scherp inzicht en nauwkeurige kennis.

De eenvoud en opgewekte levendigheid van zijn omgang namen zijn omgeving steeds weer voor hem in. Zij die hem van nabij mochten meemaken zullen de herinnering bewaren aan een geestdriftig geoloog en aan een edelman van grote persoonlijke moed en van geniale aanleg.

R.G.

PUBLICATIES VAN
DR. P. DE WIJKERSLOOTH DE WEERDESTEIJN

- 1930 The mineralisation of the Tuscan Mountains in connection with their tectonic evolution.
Kon.Ned.Ak.Wetensch.Proc., Ser. B, 33, No. 5, p. 557-564.
- 1930 Der Deckenbau Süd-Toscanas.
Kon. Ned. Ak. Wetensch. Proc., Ser. B, 33, No. 10, p. 1189-1200.
- 1931 Die falschen und die wahren Mylonite des tertiären Granitkomplexes von Elba.
Kon. Ned. Ak. Wetensch. Proc., Ser. B, 34, No. 5, p. 732-742.
- 1934 Bau und Entwicklung des Apennins besonders der Gebirge Toscanas.
Med. Geol. Inst. Amsterdam, 51.
- 1937 Sur la région métallifère de Moresnet-Bleyberg-Stolberg-Limbourg Néerlandais.
Kon. Ned. Ak. Wetensch. Proc., Ser. B, 40, No. 3, p. 292-294.
- 1937 Geophysikalische Untersuchungen nach Erzlagerstätten in Süd-Limburg (Holland) und deren bisherige Ergebnisse.
Fortschr. Miner., 22.
- 1939 Geologische und erzmikroskopische Beobachtungen an den Eisenerzen des Demirdağ (Divrik) mit besonderer Berücksichtigung der genetischen Frage.
M.T.A. Bull., 4 (3), p. 34-48.
- 1940 – & Egeran, N.
Etude des minerais plombo-zincifères de la région de Karasu-Sakarya, au Nord du Çamdağ (Vil. de Kocaeli, Turquie).
M.T.A. Bull., 5 (4/21), p. 513-527.
- 1940 – & Kleinsorge, H.
Zur Geologie der devonischen, oolitischen Eisenerz-lagerstätte am Çamdağ bei Adapazar vilâyet Kocaeli (Izmit), Türkei.
M.T.A. Bull., 5 (3/20), p. 319-334.
- 1941 Einige neue Daten über die Genese und das Alter der Eisenerzvorkommen von Divrik (Vil. Sivas, Türkei).
M.T.A. Bull., 6 (3/24), p. 301-319.
- 1941 Einiges über den Magmatismus des jüngeren Palaeozoikums (des Varistikums) im Raume West-Zentral-Anatoliens.
M.T.A. Bull., 6 (4/25), p. 536-549.
- 1941 Die Chromerzprovinzen der Türkei und des Balkans und ihr Verhalten zur Grostektonik dieser Länder.
M.T.A. Bull., 7 (1/26), p. 35-75.
- 1942 Metamorphose des Chromspinelles in den türkischen Lagerstätten.
M.T.A. Bull., 7 (2/27), p. 267-289.
- 1942 Pneumatolitisch-hydrothermale Umwandlungen in den Chromerzlagerstätten des Hatays (Türkei).
M.T.A. Bull., 7 (3/28), p. 453-471.
- 1943 Über die im weiteren Sinne sedimentären Manganerz-lagerstätten West- und Zentral-anatoliens.
M.T.A. Bull., 8 (1/29), p. 91-109.
- 1943 Mikroskopische Beobachtungen an Anatolischen Chromerzen.
M.T.A. Bull., 8 (2/30), p. 254-264.
- 1944 Der primäre Mineralbestand der Kupferlagerstätte von Ergani-Maden (Vil. Elâzığ, Türkei).
M.T.A. Bull., 9 (1/31), p. 66-78.
- 1944 Über den jungen Vulkanismus am Innenrande des Taurus zwischen Afyon-Karahisar und Kayseri (Türkei).
M.T.A. Bull., 9 (2/32), p. 244-256.
- 1945 Neuer Beitrag zur Kenntnis der Kupferlagerstätte "Ergani-Maden" im Vilâyet Elâzığ (Türkei).
M.T.A. Bull., 10 (1/33), p. 76-104.
- 1945 Die hydrothermalen Umwandlungen des Chromites als Begleiterscheinung der Magnesitbildung im West-anatolien.
M.T.A. Bull., 10 (2/34), p. 354-363.
- 1946 Einiges über die Erzprovinz des östlichen Schwarz-meer-Küstengebietes, insbesondere über die Kupfer-lagerstätte von Kuvarshane (Vil. Çoruh, Türkei).
M.T.A. Bull., 11 (1/35), p. 102-120.
- 1947 Die Metamorphose des anatolischen Chromerzes und ihre Abhängigkeit von den magmatischen Ereignissen.
M.T.A. Publ. Ser. B, No. 10.
- 1947 The chromite deposits of the Guleman-concession (Vil. Elaziz, Turkey).
Kon. Ned. Ak. Wetensch. Proc., Ser. B, 50, No. 2, p. 215-224.
- 1948 Phenomena of mineralisation at the Mezzel Creek near Bommerig in the Geul Valley (South Limburg, Hol-land).
Kon. Ned. Ak. Wetensch. Proc., Ser. B, 51, p. 894-899.
- 1949 Die Blei-Zink-Formation Süd-Limburgs (Holland) und ihr mikroskopisches Bild.
Ned. Geol. Stichting, Med. N.S., No. 3, p. 83-102.
- 1950 Mikroskopische Beschreibung der kleineren Pyritvor-kommen (Nester) in der Kolengruben Süd-Limburgs (Holland).
Ned. Geol. Stichting, Med. N.S. no. 4, p. 73-74.
- 1954 Über das Alter und die Genese der Kupfer Erz-lager-stätte "Ergani-Maden" (Vil. Elâzığ, Türkei).
Geol. Soc. Turkey, Bull., 5, p. 190-198.
- 1954 Einiges über die Entstehung von Chromitkonzentra-tionen und Chromerz-lagerstätten an Hand von neuen Beobachtungen in Anatolien.
Neues Jahrb. Min., Mh. 1954, p. 190-200.
- 1956 (?) Morphological and optical properties of bursait (Pb₅ Bi₄ S₁₁).
In: Colloque Géol. Appl. Proche-Orient, Ankara, 1955, p. 103-105.
- 1956 Erzmikroskopische Beobachtungen an einigen seltener Erzmineralien der Türkei.
M.T.A. Bull., (48), p. 133-139.
- 1957 Über Deformationsstrukturen an frühmagmatischen Chromitkonzentrationen während der Erstarrung der ultrabasischen Intrusionsmasse.
Neues Jb. Mineral., Abh. 91, p. 94-103.
- 1957 Über die primären Erzmineralien der Kupferlagerstätte von Ergani-Maden (Vil. Elâzığ), Türkei.
Geol. Fören. Stockholm, Föhr. 79, p. 257-273.

Contributions to the explanatory text of some of the sheets of the geologic map of Turkey 1 : 800.000, e.g. sheet "Istanbul" (1944)
sheet "Izmir" (1944).